

NOTAT OM GRØN PULJE

November 2019

Energistyrelsen
Center for vedvarende energi

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Notat om grøn pulje til fremme af kommunale incitamentter for øget VE-udbygning

---

Indhold

0. Forord	2
1. Indledning	3
1.1. Opdrag fra energiaftale 2018	3
1.2. Sammenfatning	3
2. Tidligere gældende grøn ordning	5
3. Den foreslåede ordning	8
3.1 Konsekvenserne ved ikke at oprette en konstruktion	9
3.2 Konsekvenser ved at oprette en konstruktion.....	10
4. Uddybning vedrørende indretning af grøn pulje.....	11
1) Generelt	11
2) Betalingsniveau	12
3) Betalingskadence	14
4) Udnyttelse af midlerne baseret på zoneinddeling	16
5) Udløbsdato og tilbagebetaling	18
6) Sanktion.....	19
5. VE-anlæg omfattet af ordningen	20
5.1 Bølgekraft.....	20
5.2 Vindmøller, solcelleanlæg og vandkraft.....	21
5.3 Bioenergi	23
6. Evaluering.....	23
7. Konklusion	24

0. Forord

Den 29. juni 2018 indgik samtlige partier i det daværende Folketing en ny energiaftale. I aftalen lægges der vægt på fortsat udbygning af vedvarende energi, og hvordan det bedst sikres, at den nødvendige kapacitet etableres med henblik på at nå de danske mål om vedvarende energi.

Der blev således eksempelvis aftalt flere nye havvindmølleparker, og der blev afsat 4,2 milliarder kr. til teknologineutrale udbud af støtte til solceller, landvindmøller, kystnære havvindmøller samt bølge- og vandkraft i perioden 2020-2024.

Landvindmøller og solceller er de billigste teknologier, der findes i dag. Derfor er de fra et samfundsøkonomisk perspektiv et godt element i den grønne omstilling. Disse teknologier er dog samtidig oftest dem, der stilles op tættest på naboerne. Naboer til en vindmølle eller et solcelleanlæg kan opleve gener, og der blev derfor i energiaftalen lagt vægt på at sikre, at de kompenserende ordninger skal være tilstrækkelige, og aftalens parter var enige om at forbedre forholdene for de berørte naboer.

På den baggrund blev det med energiaftalen besluttet at udarbejde flere analyser, nærmere bestemt:

- Et eftersyn af afstandskravet ved opstilling af landvindmøller
- En analyse og oplæg til en salgsoptionsordning for de nærmeste naboer til VE-anlæg
- Et eftersyn af køberetsordningen
- Et oplæg til en fondskonstruktion, der kan skabe kommunale incitament for øget udbygning med vedvarende energi.

I analyserne indgår således forslag til justeringer af eksisterende ordninger eller oplæg til udformning af nye ordninger. De nye og reviderede ordninger skal samlet set sikre forholdene for berørte naboer og være tidssvarende for udbygning af VE-anlæg i dagens og fremtidens Danmark.

Herudover er der også foretaget et eftersyn af værditabsordningen.

De ovenstående analyser er udarbejdet af i Klima-, energi- og forsyningsministeriet og af Energistyrelsen i 2019.

1. Indledning

I dette kapitel beskrives baggrunden for og afgræsning af analysen. Herudover opstilles de indstillinger, som foreslås på baggrund af analysen.

1.1. Opdrag fra energiaftale 2018

Den 29. juni 2018 indgik alle Folketingets partier en energiaftale for perioden 2020-2024. Aftaleparterne noterede sig, at industrien arbejder med en grøn ordning til at understøtte kommunernes incitamenter for at fremme vedvarende energi. Med aftalen er det besluttet, at Energistyrelsen sammen med branchen udarbejder et oplæg til en fondskonstruktion, der kan skabe kommunale incitamenter for øget VE-udbygning, og at denne konstruktion forelægges for aftalekredsen.

En fondskonstruktion er underlagt en særlig reguleringsramme, nemlig fondslovgivning mv. Det afgørende er imidlertid ikke, at der laves en egentlig fondskonstruktion i selskabsretlig forstand, men at der laves en konstruktion, der kan skabe kommunalt incitament til større VE-udbygning. Konstruktion anvendes som betegnelse for den model, der beskrives i dette oplæg.

Denne analyse indeholder dels et oplæg til, om det er hensigtsmæssigt at oprette en lovpligtig konstruktion for nye anlæg, der producerer elektricitet ved anvendelse af vedvarende energi som vind, sol, vand og bølgekraft (VE-anlæg) og dels oplæg til udformning af en sådan konstruktion.

1.2. Sammenfatning

Det er Energistyrelsens samlede vurdering, at de kommunale incitamenter til udbygning med VE-anlæg kan øges, hvis kommunerne modtager økonomiske midler fra projektopstillere, der kan anvendes til gavn for naboer og grønne tiltag nær nyetablerede VE-anlæg og lokalsamfundet generelt.

Årsagen er, at 1) grøn ordning, der udløb den 21. februar 2018, var populær hos kommunerne, som ansøgte om tilsagn svarende til 97 procent af midlerne efter ordningen, 2) efter udløb af grøn ordning betaler projektopstillere på eget initiativ midler til gavn for lokalsamfundet skræddersyet efter lokale forhold for at opnå lokal accept og 3) branchen efterlyser en formaliseret ordning for at skabe gennemsigtige og ensartet vilkår for kommuner, naboer, lokale i øvrigt og projektopstillerne.

Energistyrelsen foreslår derfor at oprette en lovpligtig konstruktion kaldet "**grøn pulje**" med følgende nøglepunkter:

- Der oprettes en lovpligtig grøn pulje i lov om fremme af vedvarende energi (VE-loven).

- Kommuner forpligtes til at oprette grøn pulje i forbindelse med opstilling af VE-anlæg.
- Projektopstiller indbetaler til den kommune, hvor VE-anlæg opstilles og nettilsluttes.
- Kommunen administrerer puljen og indkalder til ansøgning.
- Grøn pulje omfatter støttede og ikke støttede vindmøller på land, solcelleanlæg og åben dør-havvindmøller samt støttede vandkraftværker.
- Administrationsomkostninger (overhead) fastsættes til 8 procent af de indbetalte projektmidler.
- Betalingen sker som éngangsbetaling umiddelbart efter idriftsættelse og opkræves af kommunen.
- Betalingsniveauet fastsættes til niveauet i den tidligere gældende grøn ordning, dvs. 88.000 kr. pr. MW landvind-ækvivalenter.
- Betalingsniveauet fastsættes efter de forskellige teknologiers fuldlasttimer.
- Betalingsniveauet forventes at lægge en bundgrænse med mulighed for, at projektopstillerne kan lave særskilte aftaler, der tilpasses lokale forhold og lokal efterspørgsel.
- Midlerne tilbagebetales til projektopstiller efter 3 år, hvis der ikke er givet tilsagn om midler fra puljen.
- Midlerne øremærkes i en prioriteret rækkefølge til grønne tiltag og naboer (beboere, foreninger mv.) i kommunen og nabokommunen, derefter lokale i kommunen og til sidst kommunen generelt efter en zoneinddeling.
- Midlerne kan som udgangspunkt anvendes frit til kommunale tiltag.,
- Kommunen indhenter støtteudtalelse fra lokale aktionsgrupper (LAG),¹ hvis muligt i forbindelse med vurdering af indkomne projektansøgninger.
- Naboer og lokale i øvrigt, som har bopæl i kommunen, hvor anlægget opstilles og nettilsluttes, kan ansøge om midlerne.
- Naboer til projektet, som har bopæl i nabokommunen, kan også ansøge om midlerne.

---

¹ Lokale aktionsgrupper (LAG) er lokalt forankrede foreninger, som skaber udvikling og innovation i lokalsamfundene ved blandt andet at tildele tilskudsmidler til relevante projekter. Find yderligere information på <https://www.livogland.dk/lokale-aktionsgrupper/kort-lokale-aktionsgrupper/lokale-aktionsgrupper>.

2. Tidligere gældende grøn ordning

2.1 Baggrund for grøn ordning

Grøn ordning blev oprettet som led i energiaftalen af 21. februar 2008 og trådte i kraft i 2009. Formålet med ordningen var at fremme lokalbefolkningens accept af og engagement i udbygningen med vindmøller på land ved at give tilskud til de kommuner, hvor der opsættes vindmøller. Grøn ordning finansieres af staten via PSO-midlerne. Midlerne går til anlægsarbejder, der har til formål at styrke landskabelige eller rekreative værdier i kommunen og kulturelle og informative aktiviteter i lokale foreninger m.v. Ordningen gælder for vindmøller på land, som er nettilsluttet den 21. februar 2008 til og med den 20. februar 2018, bortset fra husstandsvindmøller. Der ydes tilskud med et beløb, som svarer til 0,4 øre pr. kWh for op til 22.000 fuldlasttimer for hver vindmølle. Udbetaling af tilskud er betinget af, at pågældende vindmølle er blevet nettilsluttet, og at Energistyrelsen har modtaget fyldestgørende ansøgning, om udbetaling af tilskud senest den 20. februar 2020.

Ordningen er reguleret i VE-lovens §§ 18-20 og i bekendtgørelsen om administration af tilskud til grøn ordning. Bekendtgørelsen fastsætter bl.a. regler om, hvilken dokumentation der skal vedlægges en ansøgning om tilsagn om tilskud, vilkår for tilsagn, behandling af ansøgninger om tilsagn og udbetaling og helt eller delvis bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud.

Ordningen er statsstøttegodkendt af Europa-Kommissionen den 11. marts 2009 (statsstøttesag N 354/2008) efter de tidligere gældende retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse (2008/C 82/01). Statsstøttegodkendelsen udløb den 21. februar 2018. Det indebærer, at der fra og med den 21. februar 2018 ikke kan gives nye tilsagn om tilskud efter grøn ordning.

2.2 Typer af projekter under grøn ordning

Det var den enkelte kommune, der ansøgte Energistyrelsen (tidligere Energinet) om tilsagn på baggrund af en ansøgning fra kommunen selv eller en lokalforening beliggende i kommunen. Foreningstyperne spænder vidt, og der er givet tilsagn til bl.a. spejdere, lokalforeninger, beboerforeninger og idrætsforeninger.

De konkrete projekter, der har modtaget tilsagn om tilskud fra grøn ordning er mangeartede og tæller bl.a. offentligt tilgængelige shelters, bålhytter, naturstier, energirenovering, renovering af forsamlingshuse, legepladser, skaterparker, og helt generelt renovering og forskønnelse af offentligt tilgængelige områder, hvor rekreativ, social og kulturel udfoldelse kan udøves.

Tabel: Kategorier af projekter

Kategori	Eksempler	Antal
Bygninger og kulturfaciliteter	Forsamlingshuse, haller, byrum, kunstprojekter, offentlige toiletter, museer, skulpturhaver, renovering af lokal brugs, opførelse af et vikingelaughus	262
Energioptimering	Opsættelse af solceller, nye varmepumper eller efterisolering	111
Naturgenopretning	Skove eller fiskebestande i åer	15
Sport- og fritidsfaciliteter	Sportsfaciliteter, fitnessudstyr, mountainbikestier, ATV- og gocartbaner, skaterfaciliteter, parkourområder, golfområder, hoppepuder osv	111
Legeplads	Legepladser	45
Naturoplevelse og stisystemer	Særligt shelters og naturstier, jagtfaciliteter, grillhytter, hundeskov	133
Aktiviteter, formidling og konsulentbistand	såsom konsulentbistand, emneuger, undervisningsmateriale og formidling.	39

På baggrund af en optælling baseret på titlerne på de enkelte projekter, vurderes det, at mere end 90 procent af alle tilsagnsmidlerne er givet til anlægsprojekter.

2.3 Tilskudsramme under grøn ordning

Som følge af vindmøller nettilsluttet i perioden 21. februar 2008 til og med 20. februar 2018 har grøn ordning udløst en samlet ramme på 195 mio. kr. fordelt på 47 kommuner. Ud af den samlede ramme har 43 kommuner søgt om tilsagn om tilskud til 717 projekter for 189 mio. kr. svarende til 97 procent af den samlede ramme. Pr. 28. oktober 2019 har kommunerne enten ansøgt om udbetaling eller fået udbetalt i alt 120 mio. kr. fordelt på 500 projekter, svarende til 61 procent af den samlede ramme. Kommunerne kan ansøge om udbetaling til og med den 20. februar 2020.

De fleste kommuner har søgt om tilsagn svarende til hele eller næsten hele deres samlede ramme, jf. tabel nedenfor.

Tabel: Eksempel på 10 kommuners samlede ramme og tilsagn pr. 28/10 2019

Mio. kr.	Samlet ramme	Tilsagn	Udbetalt/ansøgt
Ringkøbing-Skjern	38	37	31
Lolland	17	16	14
Lemvig	17	16	9
Holstebro	14	13	10
Jammerbugt	9	9	4
Thisted	7	7	7
Brønderslev	7	7	4
Randers	6	6	5
Herning	5	5	5
Aalborg	5	5	3

2.4 Kritik af grøn ordning

Grøn ordning er gennem tiden blevet kritiseret af flere involverede projektopstillere. Ifølge Energistyrelsen, der administrerer grøn ordning, har nogle kommuner haft følgende kritikpunkter om grøn ordning: 1) for visse kommuner kan det være en udfordring at lægge ud for udgifterne, fordi midler først udbetales efter projektgennemførelse 2) ansøgningsprocessen har for nogle kommuner været administrativ tung 3) der har været for stor begrænsning på, hvad midlerne kan bruges til.

KL har i forbindelse med en evaluering af grøn ordning i 2011 bl.a. givet følgende input: *"at nogle få kommuner får tildelt ganske store beløb via ordningen. Dette er naturligvis positivt. Men det afføder også den udfordring, at disse kommuner skal afsætte ikke ubetydelige ressourcer, dels til at forestå dialogen med borgerne om, hvilke projekter Grøn Ordning skal finansiere og dels til at forestå projektlederrollen, når pengene skal anvendes"*. KL foreslog derfor dengang, at en mindre del af tilskuddet til støtteberettigede aktiviteter kan anvendes til selve kommunens administration af grøn ordning.

Derudover har der været kritik fra borgere og projektopstillere af, at der er flere eksempler på, at midlerne ikke bruges på tiltag for naboer til projekterne. I stedet ses eksempler på, at midlerne bruges på tiltag andre steder i kommunen, som ikke er til gavn for naboer til projekterne.

Denne kritik bakkes op af et DTU-baseret forskningsprojekt "Wind2050", ² der har lavet undersøgelser af processen i forbindelse med gennemførelse af vindmølleprojekter, herunder lokalbefolkningens accept. Vedrørende grøn ordning tegner undersøgelsen et billede af, at ordningen var utilstrækkelig og på nogle områder problematisk i den kommunale planlægning. For eksempel nævnes det, at naboerne til møllerne kan opleve, at det økonomiske tilskud til kommunen ikke kommer dem til gode. Borgerne oplever, at kommunen særligt har blik for at opnå tilskud fra den grønne ordning i stedet for at værne om processen.

---

² Forskningsprojektet Wind2050, som gennemført af DTU, blev efter tre år afsluttet i 2017 og havde til formål at pege på ændringer i den måde, man planlægger og forankrer større energi-projekter i et demokrati, gennem kobling af innovative IT-værktøjer, økonomiske modeller og sociologiske analyser. Resultaterne er publiceret i videnskabelige tidsskrifter.

3. Den foreslåede ordning

I forbindelse med udarbejdelse af dette oplæg har Energistyrelsen taget udgangspunkt i et oplæg fra Wind Denmark (tidligere Vindmølleindustrien og Danmarks Vindmølleforeningen) om en konstruktion til fremme af kommunale incitament for øget VE-udbygning. Energistyrelsen har i forhold til Wind Danmarks foreslåede model tilpasset den i forhold til, at midlerne indbetales til en kommunal pulje i stedet for til en kommunal fond, og at betalingskaden er en éngangsbetaling inden nettilslutning i stedet for en up-front betaling ved idriftsættelse kombineret med en løbende betaling i 20 år.

Energistyrelsen har i forbindelse med udarbejdelse af oplæg til en konstruktion talt med 8 projektopstillere inden for solcelle- og vindmøllebranchen for at få deres input med i overvejelserne om udformningen af en ny ordning.

Succeskriterierne for en konstruktion

Det er Energistyrelsens vurdering på baggrund af bl.a. Wind Danmarks oplæg og telefonsamtalerne med projektopstillerne, at succeskriterierne for en konstruktion er, at:

- Der er en høj grad af lokal forankring.
- Der er aktiv inddragelse af kommunen.
- Der ikke er krav eller begrænsninger på anvendelse af midler til kommunale tiltag, dog med mulighed for at give fortrin til grønne kommunale tiltag til fordel for naboerne til projekter ved tildeling af midlerne.
- Der er tæt sammenhæng mellem VE-projektets geografiske placering, og hvem der kan få tildelt midlerne, dvs. naboerne.

Overvejelser

De fleste projektopstillere har oplyst Energistyrelsen om, at der er behov for oprettelse af en konstruktion, uanset om den er lovpligtig eller ej, fordi der er brug for øget lokal accept. Projektopstillerne er blevet særligt opmærksomme på behovet efter udløb af grøn ordning. Andre projektopstillere ønsker ikke, at der skal være en obligatorisk betaling og foretrækker i stedet selv at finde skræddersyede løsninger i samarbejde med kommuner, naboer og lokale. Dette synspunkt understøttes af, at markedsaktørerne siden udløb af grøn ordning den 21. februar 2018 selv har lavet lokale skræddersyede løsninger for at opnå lokal accept. Der er siden februar 2018 blevet godkendt 9 landvindprojekter på samlet 514 MW i 13 forskellige kommuner. Til sammenligning blev der i 2017 godkendt i alt 14 landvindprojekter på samlet 280 MW.

Den foreslåede lovpligtige konstruktion, jf. afsnit 1.2 ovenfor, er unik. Der er ikke kendskab til lignende konstruktioner i forbindelse med kommunalgodkendelse af eksempelvis nye svinestalde, kraftvarmeværker m.v. Der kan fremhæves to væsentlige årsager til, at der kan være behov for at oprette en konstruktion til at

fremme lokal accept af VE-anlæg. Den ene er det politiske ønske om at fremme udbygningen med VE-anlæg for at sikre en grøn omstilling. Den anden er at finde løsninger på NIMBY-problematikken (Not in my back yard). Danskerne ønsker den grønne omstilling, men ønsker ikke nødvendigvis at være nabo til et VE-anlæg.

I en analyse af indretningen af energifgifter og tilskud til vedvarende energi (afgifts- og tilskudsanalysens delanalyse 6³) var et af resultaterne, at grøn ordning var hensigtsmæssig, da den førte til flere godkendte landvindmølleprojekter og hurtigere sagsbehandling. Det fremgår indirekte af konklusionen, at grøn ordning træder i stedet for den økonomiske fordel, som en kommune typisk kan få på andre områder, hvor eksempelvis godkendelsen af en ny fabrik kan medføre økonomiske fordele for en kommune i form af bedre beskæftigelsesforhold. Der er ikke de samme økonomiske fordele forbundet med VE-anlæg, da beskæftigelseseffekten er yderst begrænset, efter VE-anlægget er blevet etableret. Der kan derfor argumenteres for, at grøn ordning eller en lignende foranstaltning korrigerer for de manglende positive eksternaliteter, som ses i andre godkendelsessager i kommunerne.

Med en lovbunden konstruktion, hvor betalingsniveauet skrives ind i VE-loven, er der risiko for, at dette betalingsniveau vil være højere end nødvendigt i forhold til nogle kommuner. Det skyldes, at uden en lovpligtig konstruktion, vil betalingsniveauet formentlig variere fra kommune til kommune afhængigt af, om det kommunale incitament og lokale modstand er stærk eller svag. Der er desuden eksempler, hvor en lovpligtig betalingsforpligtelse slet ikke er nødvendig, fordi opstillere i dag allerede betaler til kommunale initiativer for at sikre lokal accept. I disse tilfælde vil en lovbunden konstruktion være unødvendig.

3.1 Konsekvenserne ved ikke at oprette en konstruktion

Generelt er vurderingen, at konsekvensen ved ikke at etablere en konstruktion vil være:

- Der vil ikke være en ensartet, gennemsigtig og formaliseret ordning, men der vil være mulighed for skræddersyede løsninger tilpasset lokale forhold.
- Der opretholdes ikke en forventning i lokalområdet om, at udbygningen med VE-anlæg er belastende og væsensforskellig fra andre tekniske anlæg og anlægsprojekter, hvor der ikke på tilsvarende vis sikres lokal opbakning ved hjælp af betalinger til kommunale initiativer.
- Man undgår at indføre en obligatorisk betalingsforpligtelse i de tilfælde, hvor en kommune og/eller naboerne/lokalbefolkningen ikke forventer en betaling til kommunale tiltag, fordi de aktivt ønsker VE-udbygning.

---

³ <https://www.skm.dk/aktuelt/presse/pressemeddelelser/2016/maj/afgifts-og-tilskudsanalyse-groen-omstilling-kan-goeres-smartere-og-billigere>.

- Fraværet af en konstruktion kan vanskeliggøre lokalpolitikernes muligheder for at retfærdiggøre gennemførelse af VE-projekter i kommunerne.

3.2 Konsekvenser ved at oprette en konstruktion

Generelt er vurderingen, at konsekvensen ved at etablere en konstruktion vil være:

- Der indfries et ønske fra de involverede projektopstillere om gennemsigtighed, ensartethed og formalisering af en konstruktion, der allerede anvendes i praksis.
- Det bliver mere forudsigeligt, hvad både kommuner og projektopstillere kan forvente i forhold til betaling til kommunale tiltag.
- Konstruktionen kan være en bundgrænse for betalingsniveauet med mulighed for, at projektopstillerne kan lave særskilte aftaler, der tilpasses lokale forhold og lokal efterspørgsel.
- Landvind og solceller vurderes fortsat at være de billigste VE-teknologier, selvom der oprettes en konstruktion.
- Fastholdelse af den lokale forankring og større lokal accept af VE-projekter. Økonomiske incitament, som tilgodeser lokalsamfundet, der bærer byrden ved at huse VE-anlæggene.

I andre europæiske lande er indbetalinger til en lokal fond eller kommune enten på tegnebrættet eller anvendes konkret for at skabe større lokal accept og engagement fra lokale og/eller kommuner.

Energistyrelsens samlede vurdering

Energistyrelsen vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at der oprettes en lovpligtig konstruktion, fordi det samlet set vurderes, at de kommunale incitament til VE-udbygning kan øges, hvis kommunerne modtager økonomiske midler fra projektopstillere, der kan anvendes til gavn for naboerne og lokalsamfundet på baggrund af gennemsigtige og ensartede vilkår.

4. Uddybning vedrørende indretning af grøn pulje

I dette kapitel gennemgås de overvejelser, der ligger til grund for de foreslåede nøglepunkter i grøn pulje som beskrevet i kapitel 3.

1) Generelt

Der indsættes et krav i VE-loven om, at kommuner skal oprette grøn pulje, og at projektopstillere skal indbetale midler til grøn pulje i den kommune, hvor VE-anlæg opstilles og nettilsluttes. Midlerne administreres af kommunen og vil kunne anvendes frit til kommunale initiativer dog med mulighed for at give fortrinsret til naboer og grønne kommunale tiltag. Kommunen indkalder ansøgninger gennem annoncering m.v. Naboer (enkelte individer, foreninger m.v.) og lokale i øvrigt vil kunne ansøge om midler til kommunale initiativer i medfør af zoneinddeling, jf. kapitel 4, nr. 4 nedenfor. Naboer i nabokommunen, vil også kunne ansøge om midlerne.

Energistyrelsen har undersøgt forholdet mellem grøn pulje og anlægsrammebegrænsningen og bloktilskud. Anlægsrammen fastsættes af Finansministeriet og gælder for alle kommuner. Der fastsættes ikke individuelle anlægsrammer for de enkelte kommuner. Anlægsrammen er således kommunernes samlede ramme. Anlægsrammebegrænsningen var også gældende under den tidligere gældende grøn ordning. Uanset anlægsrammebegrænsningen blev midler fra grøn ordning anvendt til anlægsinvesteringer. Det er Energistyrelsens formodning, at dette også vil være tilfældet for grøn pulje. Kommunerne er kun begrænset af anlægsrammen, hvis de selv ansøger om midler. Hvis lokale ansøger om tilskud til og er bygherre på et projekt, vil kommunen ikke blive begrænset af anlægsrammen. Kommunerne bliver ikke modregnet i bloktilskuddet, når de modtager midler fra private virksomheder eller andre organisationer.

Energistyrelsen har været i dialog med KL med henblik på at få en afklaring af, om der vil være behov for at tilføre specifikke midler til at dække den kommunale administration, hvis der træffes politisk beslutning om en kommunal grøn pulje. KL vurderer, at kommunens administration af midlerne kunne finansieres ved at allokere 8 procent af projektmidlerne til administration.

Der kan stilles lovkrav om, at kommunerne løbende offentliggør (hjemmeside, database andet), hvilke kommunalinitiativer midler, fra et bestemt projekt, er anvendt til for at sikre gennemsigtighed i forhold til den konkrete anvendelse af midlerne over for lokalsamfundet.

Energistyrelsens vurdering

Energistyrelsen vurderer samlet, at en kommunal grøn pulje er en attraktiv model, fordi den giver mulighed for aktivering af lokalbefolkningen og dermed forventes at

kunne sikre lokal forankring og fællesskab om den grønne omstilling. Ordningen vil blive administreret af kommunen og dermed være omfattet af gældende offentlig lovgivning. Den vil kunne sikre kommunalinddragelse og være tæt på naboerne til VE-projekter og lokale. Det har bl.a. den fordel, at kommunen og lokale får indflydelse på brug af midlerne.

2) Betalingsniveau

I forbindelse med Energistyrelsens dialog med de 8 projektopstillere var der stor forskel på projektopstillernes forslag til betalingsniveauet til en grøn pulje. Wind Denmark har foreslået, at betalingsniveauet skal svare til grøn ordning (88.000 kr. pr. MW landvindækvivalenter). De fleste projektopstillere oplyste Energistyrelsen, at et betalingsniveau svarende til niveauet for grøn ordning er passende, men et betalingsniveau under niveauet i grøn ordning var også passende, fordi situationen siden grøn ordning har ændret sig på grund af udløb af 25-øren og overgangen til teknologineutrale udbud/markedsvilkår. Baggrunden for et lavere niveau end grøn ordning er også, at projektopstillerne ønsker at tilpasse løsninger til lokale forhold og dermed give plads i projektøkonomien til dette. Det taler for et bundniveau frem for høje obligatoriske betalinger. Enkelte projektopstillere ønsker et højere niveau end grøn ordning – fx halvanden gang grøn ordning, fordi det vil gøre ordningen mere interessant for kommuner, naboer og lokale.

Nedenfor er en tabel over størrelsen af årlige betalinger, hvis betalingsniveauet svarer til $\frac{1}{2}$ x grøn ordnings niveau, 1 x grøn ordnings niveau og 2 x grøn ordnings niveau. Det svarer til en årlig betaling på hhv. 19 mio. kr., 38 mio. kr. og 77 mio. kr.

Tabel 1. Betalingsniveau for forskellige teknologier

	Landvind	Solceller	Åben-dør havvind	I alt
Fuldstimer	3.400	1.155	4.450	-
Udbygning 2021-2030 (MW)	2.230	4.793	390	-
Årlig udbygning (MW)	223	479	39	-
Årlig betaling – $\frac{1}{2}$ grøn ordning (mio. kr.)	10	7	2	19
Årlig betaling – grøn ordning (mio. kr.)	20	14	4	38
Årlig betaling – 2 grøn ordning (mio. kr.)	39	29	9	77

Bemærkning: Betalingsniveauet svarer til hhv. halvdelen af grøn ordning, grøn ordning og dobbelt grøn ordning. Grøn ordning var kun gældende for landvindmøller og havde et niveau på 88.000 kr. pr. MW. Niveauet er omregnet til de enkelte teknologier med en fordelingsnøgle baseret på forventede fuldstimer jf. øverste linje i tabellen.

Nedenfor er en tabel med fordele/ulemper ved et betalingsniveau lavere end grøn ordning, svarende til grøn ordning og højere end grøn ordning.

Tabel 2. Fordele/ulemper ved forskellige betalingsniveauer

	Niveau lavere end grøn ordning	Niveau svarende til grøn ordning	Niveau højere end grøn ordning
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> • Projektkostninger ved konstruktionen reduceres. • Risiko for overbetaling minimeres i de tilfælde, hvor det påkrævede betalingsniveau vurderes at være mindre. Større plads i projektøkonomien til at lave skræddersyede løsninger tilpasset lokale forhold. 	<ul style="list-style-type: none"> • De fleste projektopstillere har oplyst, at betaling på niveau med grøn ordning er passende. • Det betalingsniveau, som projektopstillerne mødes med i dag, svarer enten til grøn ordning eller er højere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Større interesse fra naboer, lokale og kommune
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> • Risiko for, at ordningen bliver uinteressant for kommunen, naboer og lokale, fordi midlerne er for små. 	<ul style="list-style-type: none"> • Projektøkonomien er ikke den samme, som den har været under 25-øren. • Et for højt niveau vil fordyre projekterne og potentielt forsinke overgangen til støttefrit regime. 	<ul style="list-style-type: none"> • Risiko for overbetaling i de tilfælde, hvor det påkrævede betalingsniveau vurderes at være mindre. • Mindre plads i projektøkonomien til, at projektopstillerne kan lave skræddersyede og lokalt tilpassede løsninger.

Betalingsniveauet vil skulle tilpasses fuldlasttimerne for de forskellige teknologier, som vil blive omfattet af grøn pulje, jf. tabel 3 nedenfor.

Tabel 3. Betalingsniveauer for de enkelte teknologier

Teknologi	Fulldlastimer	Betaling
Landvindmøller	3.400	88.000 kr. pr. MW
Solcelleanlæg	1.155	30.000 kr. pr. MW ⁴
Åben dør-havvindmøller	4.450	115.000 kr. pr. MW
Vandkraftværker	2.600	67.000 kr. pr. MW

Energistyrelsens vurdering

Energistyrelsen vurderer, at et betalingsniveau fastsat på samme niveau som grøn ordning, og som foreslået af Wind Denmark, vil være hensigtsmæssigt, fordi niveauet vil udgøre et bundniveau, og projektopstillerne vil have mulighed for at gennemføre yderligere økonomiske tiltag til fordel for naboer, lokale mv. Betalingsniveauet fastsættes i forhold til fulldlastimerne, jf. tabel 3 ovenfor, for de enkelte teknologier, som omfattes af grøn pulje, jf. kapitel 5 nedenfor.

3) Betalingskadence

Wind Denmark har foreslået, at betalingen skal være en kombination af up-front og løbende betaling, hvor den løbende betaling skal svare til den 20-årige periode, hvor et anlæg, der har vundet i de teknologineutrale udbud, modtager støtte. Det vil sige 20.000 kr. pr. MW ved idriftsættelse og 0,2 øre/kWh i 20 år. Ifølge Wind Denmark sikrer en up-front og løbende betaling på den ene side, at der tilgår penge til kommunen fra begyndelsen af idriftsættelse af et projekt og på den anden side, at kommunen, naboerne og lokalsamfundet får bidrag løbende over produktionsperioden med henblik på at fastholde lokal accept i hele betalingsperioden.

Fordele ved up-front engangsbetaling:

- Der vil være mindre administration i forhold til at sikre rettidig og korrekt betaling.
- Det vil være nemmere at realisere initiativer/anlægsprojekter på baggrund af en samlet større portion penge.
- Der kan informeres om grøn pulje på et kritisk tidspunkt nemlig i forbindelse med planlægningen af projektet, hvor der erfaringsmæssigt er størst utilfredshed hos naboerne.
- Der er flere eksempler på lokalt tilpassede løsninger, hvor betalingen er sket up-front.

Ulemper ved up-front engangsbetaling:

- Projektudviklerne skal betale på et tidspunkt, hvor anlæggene endnu ikke har genereret indtægt

---

⁴ Afrundet til nærmeste tusinde.

- Midlerne bliver ikke kædet sammen med den løbende produktion fra anlæggene
- Der er ingen penge til drift og vedligeholdelse i forbindelse med anlægsinvesteringer
- Midlerne forsvinder hurtigere.

Fordele ved kombinationsbetaling:

- Det kan skabe et større incitament for kommunerne, at projekterne genererer regelmæssig og indtægtsbaseret betaling til kommunen til fordel for naboerne, lokale og kommunen generelt.
- Wind Danmark foretrækker denne model, da betalingerne er sammenfaldende med indtægterne.
- Midlerne kædes sammen med den periode, borgerne skal være naboer til anlæggene.
- Midlerne kan bruges på et kritisk tidspunkt omkring anlæg af vindmøllerne/solcellerne, hvor der erfaringsmæssigt er størst utilfredshed hos naboerne.
- De konkrete eksempler fra praksis viser, at der betales up-front og løbende.

Ulemper ved kombinationsbetaling:

- Der vil være mere administration i forhold til at sikre rettidig og korrekt betaling fra projektopstiller til kommunen. I de konkrete tilfælde, hvor betaling sker løbende, sker det typisk, hvor der er oprettet en projektfond, eller midlerne administreres af projektopstiller, hvilket giver mindre administration.
- Det bliver vanskeligere at finde egnede initiativer/anlægsprojekter, hvis der ved opstart af et VE-projekt kun er adgang til en mindre del af midlerne svarende til eksempelvis 20 procent.

En enkelt projektopstiller har foreslået, at betalingen fastsættes som en variabel, der følger elprisen i stedet for fast betaling på 0,2 øre/kWh. Det er Energistyrelsens vurdering, at det vil være svært for kommunerne at planlægge og budgettere med midlerne, hvis betalingsniveauet fastsættes som en variabel. Der er risiko for, at en variabel indbetaling og usikkerheden om midlernes samlede størrelse vil gøre grøn pulje uinteressant og dermed ikke skabe det nødvendige kommunale incitament for en større VE-udbygning.

Energistyrelsens vurdering

Energistyrelsen vurderer, at der bør indføres en up-front éngangsbetaling, fordi det vurderes at være forbundet med mindst administration, giver en samlet større portion midler ved nettilslutning og svarer til praksis både på nuværende tidspunkt, hvor betaling sker efter markedsvilkår og under grøn ordning.

4) Udnyttelse af midlerne baseret på zoneinddeling

Der kan overvejes forskellige zoneinddelinger for, hvordan naboer til VE-anlæg defineres.

Landvindmøller

Wind Denmark har foreslået en zoneinddeling, hvor zone 1 vedrører naboer inden for seks gange møllehøjden, zone 2 er naboer/lokalsamfund fra seks gange møllehøjden til 4,5 km fra VE-anlægget og zone 3 er resten af kommunen fra 4,5 km. I medfør af Wind Denmarks model vil naboer i zone 1 have førsteprioritet til at få tildelt midlerne til konkrete projekter, efterfulgt af borgere i zone 2 og zone 3.

En udfordring ved Wind Denmarks forslag er, at vindmøller også bliver opstillet tæt på grænsen mellem to eller flere kommuner, og der er således ofte borgere bosiddende i en nabokommune til et vindmølleprojekt, der kommer til at bo relativt tæt på vindmøllerne. I Wind Denmarks model vil borgere, der bor i en nabokommune mere end 4,5 km fra vindmøllerne, ikke kunne ansøge om midlerne.

Der kan i stedet overvejes en zoneinddeling baseret på publikationen *Store vindmøller i det åbne land*, som er offentliggjort af Miljøministeriet i 2007. I den publikation opereres der med en nærzone (0-4,5 km), en mellemzone (4,5-10 km) og en fjernzone (10-16 km), som er baseret på vindmøller på 150 m. I denne tilgang vil borgere i en nabokommune kunne ansøge om midlerne, selvom de bor mere end 4,5 km fra vindmøllerne. Dog vil der være tale om, at borgerne i nabokommunen skal ansøge den kommune, der er hjemsted for vindmøllerne om midler til konkrete projekter, og der vil ikke længere være en direkte kobling mellem en given kommunes incitament til at fremme VE udbygningen, og de borgere, der er bosiddende i kommunen.

Åben-dør havvindmøller

Der vil være krav om betaling til grøn pulje for projektudviklere, der etablerer åben-dør-havvindmøller inden for grænsen for den kommunale indsigelsesret, dvs. inden for 15 km fra kysten.

Da havvindmøllerne meget vel kan blive etableret mere end 4,5 km fra kysten, giver det ikke mening med den samme zoneinddeling, som for landvindmøller. I stedet kan der overvejes en zoneinddeling, der tager udgangspunkt i planlovgivningens kystnærhedszone, der som udgangspunkt dækker kyststrækningen fra strandkanten og ca. 3 km ind i landet. Erhvervsstyrelsen skriver om kystnærhedszonen: *Det er en national interesse, at kystnærhedszonen uden for udviklingsområder skal søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af nærhed til kysten. Hovedsigtet er, at de åbne kyster fortsat kan udgøre en væsentlig naturværdi og landskabelig værdi.*

Med udgangspunkt i kystnærhedszonen kan det overvejes at lave to zoner: første zone vil være fra strandkanten og 3 km ind i landet og anden zone vil være fra 3 km og til kommunegrænsen.

Hvis flere kommuner har indsigelsesret ift. en given åben-dør havvindpark, kan det overvejes at indføre en simpel fordelingsnøgle, således at midlerne i grøn pulje fordeles ligeligt mellem de kommuner, der har indsigelsesret. Dette var også tilfældet under den tidligere gældende grøn ordning.

Solcelleanlæg

Det er erfaringen, at projektudviklerne i forbindelse med etablering af store solcelleanlæg vælger at etablere beplantning for at skjule anlægget og dermed minimere de visuelle gener. Der kan dog argumenteres for, at de umiddelbare naboer til et stort solcelleanlæg kan have visuelle gener, indtil beplantningen er vokset til eller have støjgener fra tekniske anlæg som inverter eller transformerstation. I den forbindelse kan det overvejes at indføre en zoneinddeling, hvor den første zone vil være området i en 200 meters radius fra anlægget, og den anden zone vil være resten af kommunen.

Vandkraftværker

Jf. afsnit 6.2 nedenfor vurderes det, at grøn pulje alene bør omfatte vandkraftværker, der modtager støtte i medfør af de teknologineutrale udbud. Det vurderes at være særdeles vanskeligt for et nyt vandkraftværk at deltage i konkurrencen mod vind- og solprojekter. Men hvis et vandkraftværk skulle vinde i de teknologineutrale udbud, og der dermed skal betales til grøn pulje, kan det overvejes at benytte samme zoneinddeling som for solcelleanlæg. På den måde får de helt nære naboer inden for 200 meter fra vandkraftværket førsteprioritet og derefter borgere i resten af kommunen.

Energistyrelsens vurdering

Energistyrelsen vurderer, at Wind Denmark's zoneinddeling for landvindmøller er den bedste til at opfylde koblingen mellem de kommunale incitament og de borgere, der er bosiddende i kommunen, og som skal være naboer til VE-anlægget/vindmøllerne. Det bemærkes i den forbindelse, at opstillerne vil have mulighed for at stille midler til rådighed ud over konstruktionen til de naboer, der måtte blive påvirket af VE-anlægget/vindmøllerne, og som bor i nabokommunen mere end 4,5 km væk.

For åben-dør havvindmøller vurderes det at være en fordel, at borgere med en bolig i kystnærhedszonen får førsteprioritet til midlerne i grøn pulje, efterfulgt af borgere i resten af kommunen. Det vurderes også, at hvis flere kommuner har indsigelsesret, vil det være nemt at administrere og kommunikere med en simpel fordelingsnøgle, der fordeler midlerne i grøn pulje ligeligt mellem de berørte kommuner.

For solcelleanlæg og vandkraftværker vurderes det, at en todelt zoneinddeling, hvor første zone er området i en 200 meters radius fra anlægget, og anden zone er den resten af kommunen, vil være nemt at administrere og kommunikere. De 200 meter bruges også i forbindelse med værditabsordningen, hvor ejere af bygninger beliggende inden for denne afstand fra et solcelleanlæg gebyrfrit kan ansøge om værditabsberstatning.

5) Udløbsdato og tilbagebetaling

Den omstændighed, at fremtidig VE-udbygning på sigt vil ske på markedsvilkår, kunne tale for, at der bør indsættes en udløbsdato for konstruktionen i VE-loven. Det er dog vanskeligt at forudsige, hvornår VE-udbygningen vil overgå til markedsvilkår og dermed, om udløbsdatoen bør være 2, 3, 5 år eller længere. En række faktorer spiller ind, herunder elpriser, teknologiudvikling, kvotepriser, nedtagning af anlæg, antallet af projektplaceringer, priser på lodsejeraftaler m.v.

Wind Denmark har i et oplæg til en konstruktion ikke indsat nogen udløbsdato for ordningen. En enkelt projektopstiller har under telefonmøderne med Energistyrelsen oplyst, at konstruktionen kun bør gælde, indtil anlæg kan etableres på markedsvilkår, dvs. indtil der ikke skal laves flere teknologineutrale udbud. Der er med energiaftalen af juni 2018 afsat 4,2 mia. kr. (2018-priser) til teknologineutrale udbud af solceller, landvind, kystnære havvind samt bølgekraft og vandkraft i perioden 2020-2024. Der er med energiaftalen ikke taget stilling til, om en eventuel konstruktion alene skal gælde til og med 2024, eller om den skal være tidsubegrænset.

Det kan overvejes at indsætte en regel i VE-loven om, at hvis midlerne ikke er ansøgt af naboer/lokale eller anvendt af kommunen inden for 3 år efter indbetaling fra opstiller, skal kommunen tilbageføre midlerne til opstiller. Reglen vil sikre, at der er tilskyndelse til at anvende midlerne til fordel for naboer og lokale m.v. Det har været overvejet, om fristen bør fastsættes til 2 år. 2 år vil svare til kravet om, at nettilslutning skal ske senest 2 år efter underskrivelse af kontrakt om pristillæg i teknologineutrale udbud eller efter opnåelse af tilsagn om pristillæg i medfør af VE-loven. Det er Energistyrelsens vurdering, at fristen bør være mere end 2 år, fordi der bør være mulighed for, at der kan afsættes god tid til at kunne tilrette hele processen for indkaldelse af ansøgning, vurdering af indkomne projektansøgninger, modning af projekter m.v.

Tilbagebetaling vurderes ikke at være en stor administrativ byrde for kommunerne, fordi Økonomi- og Indenrigsministeriet har oplyst, at det er et kendt forhold, at kommuner modtager tilskud fra eksempelvis private virksomheder eller andre organisationer. Der vil typisk blive oprettet en særskilt konto til dette tilskud hos

kommunen, og der vil blive lavet et særskilt regnskab for at sikre, at midlerne bruges i overensstemmelse med hensigten bag tilskuddet.

Energistyrelsens vurdering

Energistyrelsen vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at midlerne skal tilbagebetales til opstiller, hvis midlerne ikke er ansøgt/anvendt inden for 3 år efter indbetaling, fordi det giver bedst tid og mulighed for, at hele processen for indkaldelse af ansøgning, vurdering af indkomne projektansøgninger, modning af projekter m.v. kan tilrettelægges.

6) Sanktion

Hvis projektopstiller ikke betaler til grøn pulje, bør det overvejes, om der skal være en sanktionsmulighed.

Det følger af § 72 i lov om fremme af vedvarende energi, at hvis køberetsordningen ikke gennemføres af projektopstiller, kan det sanktioneres med bødestraf. Sanktionen administreres af Energistyrelsen, fordi køberetsordningen administreres af Energistyrelsen. Det følger af analyserne for værditab, salgsoption og VE-bonus, at bestemmelsen om bødestraf foreslås udvidet til også at omfatte disse ordninger for at skabe ensartede sanktionsregler. Eftersom Energistyrelsen foreslår, at konstruktionen indrettes som en kommunal grøn pulje, som skal administreres af kommunen, er det Energistyrelsens vurdering, at den eksisterende bestemmelse om bødestraf ikke skal udvides til også at gælde for en kommunal grøn pulje.

I forhold til ikke-støttede anlæg foreslås det, at kommunerne stiller krav i enten den godkendte lokalplan eller byggetilladelse, at det er en betingelse for opstilling af anlæg, uanset om der modtages støtte eller ej, at konstruktionen er overholdt og gennemført i overensstemmelse med lovgivningen. Det er Energistyrelsens vurdering, at der i dette tilfælde ikke er behov for en sanktionsmulighed i VE-loven, fordi det er Energistyrelsens vurdering, at projektopstiller vil gennemføre konstruktionen for at undgå NIMBY.

Sanktionen i forhold til støttede anlæg bør være, at pristillægget ikke udbetales, hvis konstruktionen ikke er overholdt. Dette vil fremgå af kontrakt om pristillæg i medfør af de teknologineutrale udbud.

Det er Energistyrelsens vurdering, at der ikke skal indsættes en sanktion for, at projektopstiller ikke indbetaler til grøn pulje, i VE-loven, fordi det er en ordning, der vil skulle administreres af kommunen, hvorfor det bør være kommunen, der fastsætter eventuelle sanktioner i forbindelse med inddrivelse af kravet.

5. VE-anlæg omfattet af ordningen

Generelt

Som nævnt indledningsvist er formålet med konstruktionen i medfør af energiaftale 2018 at skabe kommunale incitamerter for øget VE-udbygning. Det er ikke udspecificeret i energiaftale 2018, hvilke teknologier der er omfattet af *VE-udbygning*.

Wind Denmark har i deres oplæg lagt op til, at der bør tages stilling til, om konstruktionen bør gælde for andre teknologier end vindmøller. De har foreslået, at konstruktionen som minimum bør gælde for projekter, der deltager i de teknologineutrale udbud. Projektøpstillerne har oplyst, at konstruktionen bør gælde støttede og ikke-støttede anlæg for at skabe lige konkurrencevilkår.

Det er Energistyrelsens vurdering, at konstruktionen bør gælde for de anlæg, hvor kommunen er involveret i etableringsprocessen.

De VE-teknologier, hvor kommunen er involveret, og hvor en konstruktion derfor vil kunne være med til at skabe et større kommunalt incitament til større VE-udbygning, er landvindmøller, solceller, åben dør-havvindmøller og vandkraft.

Kommunen er planlægningsmyndighed for landvindmøller, solceller og vandkraft, idet kommunen skal godkende en lokalplan for pågældende teknologi, førend anlæggene kan blive opstillet.

Energistyrelsen er planlægningsmyndighed for åben dør-havvindmøller og bølgekraft, idet Energistyrelsen skal udstede forundersøgelsestilladelse, etableringstilladelse mv. forud for etablering af anlæg på havet. I forhold til åben dør-havvindmøller har kommunen mulighed for at gøre indsigelse over for, at Energistyrelsen giver tilladelse til forundersøgelse til disse projekter.

I forhold til bølgekraftanlæg, hvor Energistyrelsen alene udsteder en etableringstilladelse, er der ikke nogen hjemmel til, at en kommune kan gøre indsigelser.

5.1 Bølgekraft

Det er Energistyrelsens vurdering, at konstruktionen ikke bør gælde for hverken støttede eller ikke-støttede bølgekraftanlæg. Det skyldes, at en konstruktion ikke vil skabe kommunale incitamerter for større udbygning med bølgekraft, fordi kommunen hverken er planlægningsmyndighed på havet eller har nogen indsigelsesret over for udstedelse af tilladelser til bølgekraftanlæg.

Med henblik på at lave fremtidssikre løsninger er spørgsmålet, om konstruktionen bør gælde for bølgekraft, uanset at kommunen ikke er planlægningsmyndighed for

at sikre lokalopbakning i det tilfælde, at der måtte komme lokal modstand mod bølgekraft.

Bølgekraft er en relativt ny form for vedvarende energi, der stadig er under udvikling. I Danmark er bølgeenergianlæg en ung teknologi, der fortsat befinder sig på forsøgs- og demonstrationsstadiet. Der findes i dag fire aktive projekter, som tester forskellige teknologier i danske farvande. Ingen af disse projekter producerer strøm til elnettet. I Hanstholm findes "Danish Wave Energy Center" DanWEC, som har et fuldt udbygget testområde i Vesterhavet, der tilbyder forankringsmuligheder, landkabel, bølgemålere samt dataopsamlingsudstyr. Bølgekraftaktører vurderede i 2011, at det kræver en målrettet og langsigtet indsats at udvikle bølgeenergien og gøre den konkurrencedygtig. Dette vurderes fortsat at være gældende. Der er i skrivende stund ingen bølgekraftanlæg, der har opnået tilsagn om pristillæg efter den gældende støtteordning i VE-loven, der udløber med udgangen af 2020. Det er derfor Energistyrelsens vurdering, at det er præmaturligt at vurdere omfanget af fremtidig lokal modstand mod bølgekraft, herunder om der er de samme visuelle og andre gener ved et bølgekraftanlæg, som ved vindmøller på havet.

5.2 Vindmøller, solcelleanlæg og vandkraft

Støttede VE-anlæg

Det er Energistyrelsens vurdering, at konstruktionen bør gælde for landvindmøller, åben dør-havvindmøller, solcelleanlæg og vandkraft, der vinder pristillæg efter teknologineutralt udbud, med henblik på at skabe lige konkurrencevilkår i overensstemmelse med statsstøttereglerne, og fordi kommunen er planlægningsmyndighed for teknologier på land, og fordi kommunen har indsigelsesret ift. åben dør-havvindmøller bortset fra havvindmøller, der måtte være undtaget fra reglerne om kommunalindsigelsesret. En konstruktion vurderes derfor at kunne skabe et kommunalt incitament for større VE-udbygning for støttede vindmøller, solcelleanlæg og vandkraft.

Ikke-støttede vindmøller

Konstruktionen bør også gælde for ikke-støttede landvindmøller og åben dør-havvindmøller af samme årsager som beskrevet ovenfor, og fordi det vil være en fremtidssikker løsning med henblik på at sikre kommunalt incitament til større vindmølleudbygning også under et fremtidigt støttefrit regime.

Ikke-støttede solcelleanlæg

Køberetsordningen, værditabsordningen og garantifonden gælder kun for støttede solcelleanlæg. I forbindelse med udarbejdelse af teknologineutralt udbud 2018 blev ordningerne udvidet til også at omfatte solcelleanlæg, der vandt pristillæg i medfør af teknologineutrale udbud 2018-2019. Det skete for at skabe lige og harmoniserede konkurrencevilkår. Ordningerne blev imidlertid ikke udvidet til at omfatte ikke-støttede solcelleanlæg, fordi de oprindeligt blev oprettet i forbindelse

med etablering af den nu udløbne støtteordning på 25 øre/kWh og som følge af lokalmodstand på vindmøller.

Den seneste markedsudvikling tyder dog på, at der er mange store ikke-støttede solcelleanlæg på vej, hvilket også skaber risiko for NIMBY-problematikken, som allerede ses nogle steder i forbindelse med opstilling af større solcelleprojekter. En udvidelse af konstruktionen til også at omfatte ikke-støttede solceller vurderes derfor at være en fremtidssikker løsning for at sikre, at kommunerne også har et incitament til udbygning med ikke-støttede solcelleanlæg under et fremtidigt støttefrit regime. Herudover har projektopstillerne oplyst, at konstruktionen bør gælde både vindmøller og solceller uanset støtte eller ej af hensyn til lige konkurrencevilkår.

Ikke-støttede vandkraftværker

Vandkraft spiller en lille rolle i Danmark til sammenligning med ikke-støttede solcelleanlæg. Der findes 8 vandkraftværker i Danmark, hvoraf det seneste blev opført i 1942. I 2015 bidrog vandkraft med 0,1 procent af den samlede danske elproduktion.

Tabellen nedenfor indeholder en oversigt over, hvilke støttede og ikke støttede teknologier konstruktionen bør gælde for:

Teknologier	Støttede anlæg	Ikke støttede anlæg
Landvindmøller	✓	✓
Åben dør-havvindmøller uden for udbud	✓	✓
Solceller	✓	✓
Vandkraftværker	✓	÷
Bølgekraft	÷	÷

Energistyrelsens vurderinger

Energistyrelsen vurderer, at konstruktionen bør gælde alle teknologier, der deltager i teknologineutrale udbud, dvs. landvindmøller, solceller, åben dør-havvindmøller, og støttede vandkraftværker, bortset fra bølgekraft, jf. nedenfor.

Energistyrelsen vurderer, at konstruktionen bør gælde for ikke-støttede landvindmøller, ikke støttede-solceller og ikke støttede-åben dør-havvindmøller.

Energistyrelsen vurderer, at konstruktionen ikke skal gælde for hverken støttede eller ikke-støttede bølgekraft, fordi kommunen ikke er involveret i planlægningsprocessen for opstilling af bølgekraft på havet, fordi det er Energistyrelsen, der er planlægningsmyndighed på havet. Der tages dog et statsstøtteretligt forbehold for, at støttet-bølgekraft, dvs. anlæg, der vinder pristillæg i teknologineutrale udbud, kan undtages fra konstruktionen.

5.3 Bioenergi

Bioenergi indgår ikke i denne analyse af konstruktion til fremme af kommunale incitamenter for større VE-udbygning. Bioenergi kan blive omfattet af ordningen, hvis der træffes politisk beslutning om det.

6. Evaluering

Der bør foretages en evaluering af konstruktionen nogle år efter, at den har været i kraft med henblik på at undersøge, om formålet med ordningen er opnået, herunder om ordningen har levet op til succeskriterierne.

Evalueringen bør eksempelvis afdække:

- Hvor mange midler er der blevet ansøgt om?
- Hvad er midlerne anvendt til?
- Hvem har ansøgt midlerne?
- Er der sammenhæng mellem projektplacering og anvendelse af midler?

- Hvordan har kommunens administration af ordningen fungeret?
- Eftersyn af ansøgningsproceduren
- Eftersyn af tildelingskriterierne
- Hvordan har kommune, naboer og lokale oplevet ordningen?
- Har ordningen skabt større VE-udbygning?

7. Konklusion

Energistyrelsen vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at der oprettes en lovpligtig konstruktion i form af en kommunal grøn pulje, fordi det samlet set vurderes, at de kommunale incitamenter til VE-udbygning kan øges, hvis kommunerne modtager økonomiske midler fra projektopstillere, der kan anvendes til gavn for naboerne og lokalsamfundet på baggrund af gennemsigtige og ensartede vilkår. Det er endvidere Energistyrelsens vurdering, at grøn pulje bør indrettes med følgende nøglepunkter:

- Der oprettes en lovpligtig grøn pulje i lov om fremme af vedvarende energi (VE-loven).
- Kommuner forpligtes til at oprette grøn pulje i forbindelse med opstilling af VE-anlæg.
- Projektopstillere indbetaler til den kommune, hvor VE-anlæg opstilles og nettilsluttes.
- Kommunen administrerer puljen og indkalder til ansøgning.
- Grøn pulje omfatter støttede og ikke støttede vindmøller på land, solcelleanlæg og åben dør-havvindmøller samt støttede vandkraftværker.
- Administrationsomkostninger (overhead) fastsættes til 8 procent af de indbetalte projektmidler.
- Betalingen sker som éngangsbetaling umiddelbart efter idriftsættelse og opkræves af kommunen.
- Betalingsniveauet fastsættes til niveauet i den tidligere gældende grøn ordning, dvs. 88.000 kr. pr. MW landvind-ækvivalenter.
- Betalingsniveauet fastsættes efter de forskellige teknologiers fuldlasttimer.
- Betalingsniveauet forventes at lægge en bundgrænse med mulighed for, at projektopstillerne kan lave særskilte aftaler, der tilpasses lokale forhold og lokal efterspørgsel.
- Midlerne tilbagebetales til projektopstillere efter 3 år, hvis der ikke er givet tilsagn om midler fra puljen.
- Midlerne øremærkes i en prioriteret rækkefølge til grønne tiltag og naboer (beboere, foreninger mv.) i kommunen og nabokommunen, derefter lokale i kommunen og til sidst kommunen generelt efter en zoneinddeling.
- Midlerne kan som udgangspunkt anvendes frit til kommunale tiltag.

- Kommunen indhenter støtteudtalelse fra lokale aktionsgrupper (LAG),⁵ hvis muligt, i forbindelse med vurdering af indkomne projektansøgninger.
- Naboer og lokale i øvrigt, som har bopæl i kommunen, hvor anlægget opstilles og nettilsluttes, kan ansøge om midlerne.
- Naboer til projektet, som har bopæl i nabokommunen, kan også ansøge om midlerne.

---

⁵ Lokale aktionsgrupper (LAG) er lokalt forankrede foreninger, som skaber udvikling og innovation i lokalsamfundene ved blandt andet at tildele tilskudsmidler til relevante projekter. Find yderligere information på <https://www.livogland.dk/lokale-aktionsgrupper/kort-lokale-aktionsgrupper/lokale-aktionsgrupper>.